Eiropas Parlaments
2024-2029

Nodarbinātības un sociālo lietu komiteja

2025/2095(INI)

3.6.2025

ZIŅOJUMA PROJEKTS

par jaunas ES nabadzības novēršanas stratēģijas izstrādi
(2025/2095(INI))

Nodarbinātības un sociālo lietu komiteja

Referents: *João Oliveira*

SATURA RĀDĪTĀJS

Lpp.

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS 3

PASKAIDROJUMS 8

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par jaunas ES nabadzības novēršanas stratēģijas izstrādi
(2025/2095(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu,

– ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru (ESTP) un tā rīcības plānu ar pamatmērķiem 2030. gadam un ES sociālo rezultātu pārskatu,

– ņemot vērā 2021. gada 8. maija Portu deklarāciju, 2023. gadā notikušā Portu sociālā foruma atjaunotās saistības un 2024. gada 16. aprīlī parakstīto Lailpas deklarāciju,

– ņemot vērā 2015. gada septembrī Ņujorkā pieņemtās Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam ilgtspējīgas attīstības mērķus,

– ņemot vērā 1989. gada 20. novembrī Ņujorkā pieņemto ANO Konvenciju par bērna tiesībām (UNCRC),

– ņemot vērā 1966. gada 16. decembrī Ņujorkā pieņemto ANO Starptautisko paktu par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām,

– ņemot vērā 1961. gadā Turīnā pieņemto Eiropas Sociālo hartu,

– ņemot vērā 2006. gada 13. decembrī Ņujorkā pieņemto ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām,

– ņemot vērā ANO 2019. gada 18. decembra rezolūciju par bērna tiesībām,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 20. jūnija Direktīvu (ES) 2019/1158 par darba un privātās dzīves līdzsvaru vecākiem un aprūpētājiem,

– ņemot vērā Komisijas 2013. gada 20. februāra Ieteikumu 2013/112/ES „Ieguldījums bērnos: nabadzības apburtā loka pārraušana”,

– ņemot vērā Padomes 2019. gada 22. maija Ieteikumu par kvalitatīvām agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes sistēmām,

– ņemot vērā 2021. gada 21. janvāra rezolūciju par pienācīgu un cenu ziņā pieņemamu mājokļu pieejamību visiem,

– ņemot vērā 2021. gada 10. februāra rezolūciju par nevienlīdzības samazināšanu, īpaši pievēršoties nodarbinātu personu nabadzības jautājumam,

– ņemot vērā 2021. gada 29. aprīļa rezolūciju par Eiropas Garantiju bērniem,

– ņemot vērā 2023. gada 21. novembra rezolūciju par bērnu un viņu ģimeņu

nevienlīdzības mazināšanu un sociālās iekļautības veicināšanu krīzes laikā,

– ņemot vērā Komisijas 2021. gada 24. marta paziņojumu ”ES stratēģija par bērna tiesībām”,

– ņemot vērā Padomes Ieteikumu (ES) 2021/1004 (2021. gada 14. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Garantiju bērniem,

– ņemot vērā Komisijas 2023. gada 7. jūnija paziņojumu par visaptverošu pieeju garīgajai veselībai,

– ņemot vērā Komisijas 2020. gada 5. marta paziņojumu “Savienība, kurā valda līdztiesība: Dzimumu līdztiesības stratēģija 2025. gadam”,

– ņemot vērā Komisijas 2020. gada 7. oktobra paziņojumu “Savienība, kurā valda līdztiesība: ES romu līdztiesības, iekļaušanas un līdzdalības stratēģiskais satvars”,

– ņemot vērā Komisijas 2021. gada 3. marta paziņojumu “Savienība, kurā valda līdztiesība: Personu ar invaliditāti tiesību stratēģija 2021.–2030. gadam”,

– ņemot vērā Padomes 2023. gada 30. janvāra Ieteikumu par adekvātu minimālo ienākumu, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu,

– ņemot vērā Eiropas Reģionu komitejas 2025. gada 17. jūnija atzinuma projektu par ES nabadzības novēršanas stratēģiju,

– ņemot vērā attiecīgos ziņojumus, ko sagatavojis ANO īpašais referents galējas nabadzības un cilvēktiesību jautājumos,

– ņemot vērā Eiropas Nabadzības novēršanas tīkla (2025) ziņojumu “Ceļā uz nabadzības izskaušanu”,

– ņemot vērā organizācijas “ATD Fourth World” ziņojumu (2025) “Ceļā uz ES nabadzības apkarošanas stratēģiju!”,

– ņemot vērā Sociālās platformas ziņojumus (2025) “ES nabadzības apkarošanas stratēģija” un “Daudzgadu finanšu shēma sociālajai Eiropai laikposmam pēc 2027. gada”,

– ņemot vērā *Eurochild* 2022. gada ziņojumu “(In)visible children – Eurochild 2022 report on children in need across Europe” (“(Ne)redzamie bērni — *Eurochild* 2022. gada ziņojums par bērniem Eiropā, kuriem nepieciešama palīdzība”),

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas atzinumu,

– ņemot vērā Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas ziņojumu (A10-000/2025),

A. tā kā nabadzība ir cilvēktiesību un tautu tiesību pārkāpums un tā kā nepieciešamība izskaust nabadzību prasa taisnīgāku bagātības sadali un politiku, kas nodrošina

politisko, ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību nedalāmo un universālo raksturu,

Nabadzības izskaušanas stratēģija

1. aicina Eiropas Komisiju nākt klajā ar nabadzības novēršanas stratēģiju (turpmāk "stratēģija"), kas ietvertu šādus vispārīgos mērķus un pamatnostādnes:

   a) atzīt nabadzību par cilvēktiesību un tautu tiesību pārkāpumu;
   b) izvirzīt mērķi steidzami izskaust nabadzību vēlākais līdz 2035. gadam;
   c) šā mērķa panākšanai īstenot pienācīgu koordināciju starp ES un dalībvalstīm, kā arī ar reģioniem, ievērojot subsidiaritātes principu;
   d) īstenot visaptverošu un integrētu pieeju nabadzības apkarošanas politikai un pasākumiem un ieviest nabadzības izskaušanas mērķi kā transversālu kritēriju nozaru politikā;
   e) nodrošināt nabadzībā dzīvojošu cilvēku līdzdalību viņus ietekmējošas politikas atbilstošā, efektīvā un pārredzamā noteikšanā, īstenošanā un novērtēšanā;

Taisnīgāka bagātības sadale

2. aicina Komisiju un dalībvalstis īstenot pilnīgas nodarbinātības mērķi kā ekonomikas un sociālās politikas pamatnostādni;

3. aicina Komisiju un dalībvalstis sekmēt politiku, kas aizsargā un veicina darba tiesības un uzlabo nodarbinātības kvalitāti, tostarp stabilas darba attiecības, taisnīgas algas, pienācīgus un drošus darba apstākļus un piekļuvi sociālajai aizsardzībai;

4. iesaka Komisijai un dalībvalstīm apsvērt iespēju izveidot instrumentu, ar ko apkarotu nabadzību, vispārēji īstenojot tiesības uz darbu un pilnīgas nodarbinātības mērķi un kas galvenokārt būtu vērsts uz bezdarba un nepietiekamas nodarbinātības apkarošanu;

5. mudina Komisiju nākt klajā ar iniciatīvu par pienācīgiem minimālajiem ienākumiem, lai nodrošinātu aktīvu sociālo iekļaušanu un līdzdalību nodarbinātībā un palīdzētu izskaust nabadzību, vienlaikus ievērojot dalībvalstu kompetenci, valstu sociālās aizsardzības sistēmu īpatnības un subsidiaritātes principu;

Politisko, ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību nedalāmības un universalitātes nodrošināšana

6. mudina Komisiju un dalībvalstis apkarot nabadzību, sekmējot politiku, kas nodrošina politisko, ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību nedalāmību un universālumu;

7. aicina Komisiju un dalībvalstis ievērojami palielināt publiskās investīcijas politikā, kas garantē vispārējus, bezmaksas un kvalitatīvus sabiedriskos pakalpojumus, ņemot vērā to ieguldījumu nabadzības ciklu pārvarēšanā, jo īpaši tādās jomās kā izglītība, veselības aprūpe, sociālā aizsardzība un vispārēja piekļuve pienācīgiem mājokļiem, ūdenim un sanitārijai, enerģijai, transportam, kultūras un brīvā laika pavadīšanas pasākumiem;

8. aicina Komisiju atbalstīt dalībvalstis tādas mājokļu politikas veicināšanā, kas nodrošina vispārēju piekļuvi šīm tiesībām un īpaši ņem vērā bezpajumtnieku situāciju; aicina Komisiju izstrādāt plānu, lai apmierinātu visu ES valstu iedzīvotāju vajadzības pēc

mājokļiem, tostarp izveidojot īpašu papildu ES finansējumu publisko mājokļu fonda paplašināšanai un atjaunošanai;

9. aicina Komisiju un dalībvalstis pieņemt efektīvus pasākumus, lai īstenotu principu "vienāds atalgojums par vienādu darbu", apkarojot nevienlīdzību un diskrimināciju darbavietā, jo īpaši to, kas skar sievietes;

10. aicina dalībvalstis izstrādāt politiku, kas stiprinātu maternitātes, paternitātes un vecāku tiesības, veicinot darba un privātās dzīves līdzsvaru, atvieglojot sieviešu atgriešanos darbā pēc grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma un nodrošinot pienācīgus apstākļus barošanai ar krūti darbavietā;

11. mudina dalībvalstis nodrošināt vispārēju piekļuvi kvalitatīvai publiskai mātes, jaundzimušo un bērnu veselības aprūpei par pieņemamu cenu;

12. aicina dalībvalstis stiprināt valsts, vispārējās un solidārās sociālā nodrošinājuma sistēmas, lai nodrošinātu pilnīgu un efektīvu sociālo aizsardzību darba ņēmējiem un pensionāriem un novērstu nabadzību;

13. aicina Komisiju un dalībvalstis apsvērt tā dēvēto slēpto nabadzību, apkarot nabadzībā dzīvojošo cilvēku stigmatizāciju un pieejamo sociālo pabalstu neizmantošanu un ņemt vērā to, ka vecāka gadagājuma cilvēki, cilvēki ar invaliditāti, viena vecāka ģimenes, etniskās minoritātes un migranti ir grupas, kas ir neaizsargātākas pret nabadzību un sociālo atstumtību;

14. iesaka dalībvalstīm palielināt atbalstu ģimenēm un cilvēkiem neaizsargātās situācijās, izmantojot mentālās veselības un psihosociālā atbalsta pakalpojumus;

Apkarot nabadzību, palielinot demokrātisko politisko līdzdalību

15. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt pienācīgus, efektīvus un pārredzamus mehānismus nabadzības skarto cilvēku politiskajai līdzdalībai ar viņiem saistītu lēmumu pieņemšanā un šādas politikas īstenošanā un novērtēšanā visos lēmumu pieņemšanas līmeņos;

16. iesaka rīkot ikgadēju konferenci, lai novērtētu stratēģijas īstenošanu, un tajā paredzēt plašu un daudzveidīgu dalībnieku sastāvu, tostarp iekļaut nabadzībā dzīvojošos cilvēkus;

17. uzskata, ka Komisijai būtu jāpalielina līdzekļi, kas paredzēti dažādu tādu sociālo organizāciju atbalstam, kas iesaistītas nabadzības apkarošanā un novēršanā;

Pienācīga iestāžu koordinācija un atbilstīgi budžeta resursi

18. uzskata, ka stratēģijas panākumi būs atkarīgi arī no pienācīgas koordinācijas starp dažādiem lēmumu pieņemšanas un intervences līmeņiem;

19. uzskata, ka saskaņā ar subsidiaritātes principu būtu pienācīgi jānosaka ES, dalībvalstu un reģionālā līmeņa pienākumu apjoms nabadzības izskaušanas mērķa sasniegšanai;

20. aicina Komisiju stratēģijā ieviest horizontālu principu, kas paredz novērtēt nozaru

politikas ietekmi uz nabadzību, tostarp ietver pienākumu veikt *ex ante* ietekmes novērtējumu;

21. iesaka stratēģijā paredzēt atbildīgo personu Eiropas Komisijas līmenī un katrai dalībvalstij iecelt valsts koordinatoru un izstrādāt nacionālo rīcības plānu, tā īstenošanā iesaistot vietējās un reģionālās pašvaldības un nabadzības apkarošanā un novēršanā darbojošās organizācijas;

22. aicina stiprināt nākamo daudzgadu finanšu shēmu (DFS) un labāk izmantot ESF+, ERAF, EAFVP un *AMIF*, lai stiprinātu politiku, kas veicina nabadzības izskaušanu;

23. atkārtoti aicina steidzami palielināt finansējumu Eiropas Garantijai bērniem, paredzot tai īpašu budžetu vismaz 20 miljardu EUR apmērā; stingri prasa šo īpašo budžetu iekļaut nākamajā DFS un finansēt no ESF+.

PASKAIDROJUMS

Ziņojuma projektā nabadzība tiek uzskatīta par cilvēktiesību un tautu tiesību pārkāpumu un norādīts, ka šīs tiesības — politiskās, ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības — būtu pilnībā jāievēro, jo tās ir universālas, nedalāmas, savstarpēji atkarīgas un saistītas, un tām vajadzētu būt nabadzības apkarošanas politikas pamatā.

Nabadzība un sociālā atstumtība atspoguļo bagātības nevienlīdzīgo sadalījumu gan ienākumu, gan aktīvu ziņā.

Nabadzības daudzveidīgā izcelsme un izpausmes nozīmē, ka ir vajadzīga politika, ar ko panākt sociālo kohēziju un apturēt nevienlīdzības pasliktināšanos. Lai efektīvi cīnītos ar nabadzību, ir jāizmanto integrēta pieeja, kas vispusīgi novērš nabadzību tās saknē, īstenojot politiku, kas to neiedala noteiktās kategorijās vai nediferencē, vai to neuzskata par dabisku vai neizbēgamu sociālu parādību.

2024. gadā 93,3 miljoniem (21,0 %) ES iedzīvotāju draudēja nabadzība vai sociālā atstumtība. Nabadzības vai sociālās atstumtības risks Eiropas Savienībā bija lielāks sievietēm nekā vīriešiem (attiecīgi 21,9 % un 20,0 %). Eiropas Savienībā profesionālais statuss spēcīgi ietekmēja nabadzības vai sociālās atstumtības riska līmeni, kas svārstās no 10,9 % darba ņēmējiem līdz 66,6 % bezdarbniekiem. 2024. gadā 21,9 % ES iedzīvotāju, kas dzīvoja viena vecāka mājsaimniecībā ar apgādājamiem bērniem, bija pakļauti nabadzības vai sociālās atstumtības riskam.

Pēdējos gados dažās ES teritorijās ir vērojama situācijas pasliktināšanās: nabadzības riskam un nabadzībai pakļauto bērnu skaita rādītāji palielinājās no 23,6 % 2019. gadā līdz 24,2 % 2024. gadā un sociālās aizsardzības efektivitāte nabadzības samazināšanā 2021.–2024. gada periodā samazinājās no 37,1 % līdz 34,4 %.

2021. gadā pieņemtajā Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānā ir izvirzīts mērķis līdz 2030. gadam vismaz par 15 miljoniem samazināt to personu skaitu, kurām draud nabadzība vai sociālā atstumtība, tostarp par 5 miljoniem samazināt šādu bērnu skaitu. Panākot vienīgi šo mērķrādītāju, ir jāņem vērā, ka attiecīgajā gadā ES joprojām nabadzības un sociālās atstumtības riskam būtu pakļauti aptuveni 78 miljoni cilvēku, tostarp 15 miljoni bērnu.

Tāpēc referents uzskata, ka ir būtiski, lai dalībvalstis un ES nabadzības izskaušanu noteiktu par sociālā progresa politisku mērķi vai nu ES nabadzības apkarošanas stratēģijā un attiecīgajos nacionālajos rīcības plānos, vai arī Eiropas sociālo tiesību pīlāra pārskatīšanā.

Referents arī uzskata, ka šis mērķis būtu visaptveroši jāīsteno visās nozaru politikas jomās. Būtu jāņem vērā atsevišķu nozaru pieņemto lēmumu konkrētā ietekme uz nabadzību, kā arī nepieciešamība tos savstarpēji koordinēt. Tāpēc tiek uzskatīts, ka ir svarīgi ieviest *ex ante* analīzi par nozaru politikas ietekmi uz nabadzību.

Statistikas dati apstiprina, ka piekļuve nodarbinātībai, taisnīgs atalgojums un sociālie pārvedumi būtiski ietekmē nabadzības riska samazināšanu.

Tomēr tie arī atklāj smago realitāti attiecībā uz darba ņēmējiem, kuri dzīvo nabadzībā zemu algu, nodarbinātības nestabilitātes un pārtrauktas vai nepilnas slodzes darba dēļ.

Turklāt tie liecina, ka sievietes diskriminācijas un nevienlīdzības dēļ salīdzinājumā ar vīriešiem skar augstāks nabadzības līmenis, piemēram, lielākas grūtības piekļūt nodarbinātībai, algu atšķirības, zemāka darba intensitāte, īsāka profesionālā karjera, pensiju un sociālo pabalstu vērtības atšķirības, aprūpes un mājsaimniecības uzdevumu nevienlīdzīgs sadalījums un grūtības piekļūt konkrētiem veselības aprūpes pakalpojumiem.

Referents uzskata, ka ir ļoti svarīgi stratēģijā panākt, ka Komisija un dalībvalstis izmanto pilnīgas nodarbinātības mērķi kā ekonomikas un sociālās politikas pamatnostādni.

Šajā sakarā būtu jāveicina un jāatbalsta politika nodarbinātības kvalitātes un darba apstākļu uzlabošanai, jāapsver iespēja izveidot instrumentu cīņai pret nabadzību, ar ko vispārēji īsteno tiesības uz darbu un pilnīgas nodarbinātības mērķi, un būtu jāiesniedz iniciatīva, ar ko piemēro Padomes ieteikumu par adekvātu minimālo ienākumu, kas nodrošina aktīvu sociālo iekļaušanu un dalību nodarbinātībā un palīdz izskaust nabadzību.

Lai nodrošinātu pilnīgu un efektīvu sociālo aizsardzību darba ņēmējiem un novērstu nabadzību, dalībvalstīm būtu jāstiprina publiskās, vispārējās un solidārās sociālā nodrošinājuma sistēmas.

Komisijai un dalībvalstīm būtu jāpieņem efektīvi pasākumi, lai īstenotu principu "vienāds atalgojums par vienādu darbu", apkarojot nevienlīdzību un diskrimināciju darbavietā, jo īpaši pret sievietēm.

Dalībvalstīm būtu jāpievērš īpaša uzmanība tam, lai tiktu nodrošināta universāla piekļuve kvalitatīvai mātes, jaundzimušo un bērnu veselības aprūpei par pieņemamu cenu, un izstrādāta politika, kas stiprina maternitātes, paternitātes un vecāku tiesības, veicinot darba un privātās dzīves līdzsvaru, atvieglojot sieviešu atgriešanos darbā pēc grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma un nodrošinot pienācīgus apstākļus barošanai ar krūti darbavietā.

Jāņem vērā arī tas, ka pret nabadzību un sociālo atstumtību neaizsargātākas grupas ir vecāka gadagājuma cilvēki, cilvēki ar invaliditāti, viena vecāka ģimenes, etniskās minoritātes un migranti un ka nabadzības riska grupā ir pārmērīgi daudz migrantu bērnu, un tāpēc šī īpašā situācija būtu jāņem vērā pasākumos, ar kuriem reaģē uz nabadzību un to novērš.

Bērnu nabadzība izriet no ģimenes nabadzības, un bez visaptverošiem pasākumiem šī nabadzība saglabājas visā dzīves ciklā (vispirms bērnībā, pēc tam darbā un, visbeidzot, pensijā), palielinot iespējamību, ka nabadzība tiks nodota no paaudzes paaudzē.

Padome 2021. gada 14. jūnijā pieņēma ieteikumu, ar ko izveido Eiropas Garantiju bērniem, lai nodrošinātu, ka bērniem, kam vajadzīga palīdzība, ir pieejami pamatpakalpojumi, piemēram, bezmaksas agrīnās pirmsskolas aprūpes un izglītības pakalpojumi, bezmaksas izglītība (tostarp papildu pasākumi skolās un vismaz viena veselīga maltīte skolas dienā), bezmaksas veselības aprūpe, veselīgs uzturs un pienācīgs mājoklis.

Referents uzskata, ka šis nozīmīgais ieguldījums bērnu nabadzības apkarošanā Eiropas Savienībā būtu jāpapildina ar īpašu budžeta piešķīrumu vismaz 20 miljardu EUR, ko paredz nākamajā daudzgadu finanšu shēmā un kas nodrošinās finanšu līdzekļus, lai no ES budžeta atbalstītu nacionālos rīcības plānus attiecībā uz Garantiju bērniem.

Bažas rada arī nepieciešamība cīnīties pret nabadzībā dzīvojošu cilvēku stigmatizāciju un

diskrimināciju.

Pasākumi nabadzības mazināšanai bieži saskaras ar šķēršļiem, kas izpaužas kā stigmatizējoša un diskriminējoša politiskā attieksme pret nabadzībā dzīvojošiem cilvēkiem. Viņi tiek nepatiesi apsūdzēti par to, ka viņi izmanto privilēģijas un tiesības, kas, iespējams, tiek liegtas citiem pilsoņiem. Kā pierādījums šai privilēģijai, ko bauda nabadzībā dzīvojošie cilvēki, bieži tiek minēta īpaša politika un pasākumi cīņai pret nabadzību tās dažādajās izpausmēs.

Citās situācijās nabadzības apkarošanas risinājumi paši par sevi izraisa nabadzībā dzīvojošo cilvēku stigmatizāciju. Kā piemēru var minēt nabadzībā dzīvojošu cilvēku biežu izmitināšanu sociālo mājokļu kvartālos, veidojot geto, kas dažādos veidos veicina viņu sociālo atstumtību, tostarp zemes izmantošanas un pilsētplānošanas ziņā.

ES nabadzības apkarošanas stratēģijā būtu jāiekļauj pasākumi, lai novērstu nabadzībā dzīvojošu cilvēku stigmatizāciju un diskrimināciju un nodrošinātu, ka nabadzības apkarošanas pasākumi ir vērsti uz sociālo integrāciju, pievēršoties tā dēvētās slēptās nabadzības parādībām un pieejamo sociālo pabalstu neizmantošanai.

Nabadzība būtu jānovērš, sekmējot politiku, kas nodrošina politisko, ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību nedalāmību un universālumu. Šī politika nodrošina strukturālus risinājumus, kam ir visaptveroša ietekme uz sociālo kohēziju, novēršot nabadzībā dzīvojošu cilvēku stigmatizāciju un diskrimināciju, kā arī nepareizas pieejas, piemēram, kriminālatbildības noteikšanu par nabadzību. Šie risinājumi būtu jāpapildina ar tūlītējiem vai *ad hoc* atbalsta pasākumiem, ja tie ir vajadzīgi, lai pienācīgi reaģētu uz visneaizsargātāko grupu īpašajām vajadzībām.

Šajā sakarā ir svarīgi nodrošināt publiskās investīcijas politikā, kas garantē vispārējus, bezmaksas un kvalitatīvus sabiedriskos pakalpojumus, ņemot vērā to ieguldījumu nabadzības ciklu pārvarēšanā, jo īpaši tādās jomās kā izglītība, veselības aprūpe, sociālā aizsardzība un vispārēja piekļuve pienācīgiem mājokļiem, ūdenim un sanitārijai, enerģijai, transportam, kultūras un brīvā laika pavadīšanas pasākumiem.

Komisiju būtu jāatbalsta dalībvalstis tādas mājokļu politikas veicināšanā, kas nodrošina vispārēju piekļuvi šīm tiesībām un īpaši ņem vērā bezpajumtnieku situāciju. Komisijai būtu jāizstrādā plāns, kas apmierinātu visu ES iedzīvotāju vajadzības pēc mājokļiem, tostarp izveidojot īpašu papildu ES finansējumu publisko mājokļu fonda paplašināšanai un atjaunošanai.

Referents uzskata, ka Komisijas garīgās veselības stratēģijā un nacionālajos rīcības plānos nav pietiekami ņemtas vērā psiholoģiskās grūtības, ko rada nabadzība un sociālā atstumtība. Tādēļ viņš iesaka dalībvalstīm īstenot īpašus pasākumus šajā jomā.

Pamatojoties uz izpratni, ka nabadzība ir cilvēktiesību pārkāpums, ir svarīgi izveidot mehānismus, kas ļautu nabadzībā dzīvojošiem cilvēkiem piedalīties viņus ietekmējošas politikas noteikšanā, īstenošanā un novērtēšanā. Šo mehānismu izveides mērķim vajadzētu būt palielināt demokrātisko līdzdalību, dot iespējas un emancipēt nabadzībā dzīvojošus cilvēkus, kā arī panākt efektīvākus un taisnīgākus šīs politikas rezultātus.

Referents arī uzskata, ka stratēģijas panākumi būs atkarīgi no pienācīgas koordinācijas starp dažādiem lēmumu pieņemšanas un intervences līmeņiem; Saskaņā ar subsidiaritātes principu

būtu pienācīgi jānosaka ES, dalībvalstu un reģionālā līmeņa pienākumu apjoms nabadzības izskaušanas mērķa sasniegšanā.

Referents iesaka rīkot ikgadēju konferenci, lai novērtētu stratēģijas īstenošanu, un tajā paredzēt plašu un daudzveidīgu dalībnieku sastāvu, tostarp iekļaut nabadzībā dzīvojošos cilvēkus.

Pamatojoties uz pozitīvo pieredzi, ko sniedza Eiropas Garantija bērniem, iesaka stratēģijā paredzēt atbildīgo personu Eiropas Komisijas līmenī un katrai dalībvalstij iecelt valsts koordinatoru un izstrādāt nacionālo rīcības plānu, tā īstenošanā iesaistot vietējās un reģionālās pašvaldības un nabadzības apkarošanā un novēršanā darbojošās organizācijas.

ES nabadzības apkarošanas stratēģijā būtu jāatzīst un jāatbalsta tādu dažāda veida sociālo organizāciju darbība, kas ir iesaistītas nabadzības apkarošanā un novēršanā, jo īpaši sniedzot tiešu atbalstu nabadzībā dzīvojošiem cilvēkiem.

Nākamajai daudzgadu finanšu shēmai būs jāuzņemas svarīga loma nabadzības izskaušanu sekmējošas politikas un sociālā atbalsta stiprināšanā, ievērojami palielinot un labāk izmantojot ESF+, ERAF, EAFVP un *AMIF*.